

کنش پژوهی (اقدام پژوهی)

چه زمانی در فرآیند تدریس و شغلی خود تغییر ایجاد می کنیم؟

کنش پژوهی

(اقدام پژوهی)

دکتر ابوالفضل بختیاری
عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان
با همکاری فاطمه آقاخان

تعریف اقدام پژوهی

اقدام پژوهی در زمره‌ی تحقیقات توصیفی است و به نوعی از تحقیق گفته می‌شود که

توسط خود فرد درگیر در یک مسئله و برای حل یا کاهش آن انجام می‌گیرد

(قاسمی پویا، ۱۳۸۹: ۹)

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

ویژگی های پژوهش درعمل

شباهت اقدام پژوهی با روش های تحقیق دانشگاهی

نظام مند بودن

پرسش مشخص

اطلاعات مدون

انتقادی بودن

کنترل نظام مند

تولید دانش

بیان مسئله

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

اثر بخش‌ترین راه برای بروز شدن در آموزش و تدریس پس از دوران دانشگاه فرهنگیان چیست؟

ضرورت و اهمیت اقدام پژوهی

پاسخ‌گویی علمی به مشکلات

ارتقاء سطح حرفه‌ای معلمان

خارج کردن پژوهش از انحصار افراد نخبه

توفیق در اجرای برنامه‌های ارسالی از مرکز

پیوند بین نظریات علمی و فعالیتهای کلاس درس

تقویت روحیه پرسشگری در معلمان و دانش‌آموزان

ایجاد آموزش حین خدمت برای معلمان

ارتقاء موقعیت اجتماعی معلمان

ایجاد خلاقیت و نوآوری

ساختار اقدام پژوهی بر مبنای 9 مقوله اساسی پیکر بندی می شود

1. عنوان پژوهش
2. مقدمه پژوهش
3. بررسی پیشینه
4. جمع آوری اطلاعات (شواهد 1)
5. تحلیل و تفسیر داده ها
6. راه حل ها و اقدامات
7. جمع آوری اطلاعات (شواهد 2)
8. اعتبار و مشروعیت
9. گزارش اقدام پژوهی

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
گروه زیست شناسی مرکز شهید بهشتی

زمینه های که باید از اقدام پژوهی استفاده کرد

زمانی که می خواهید ارزیابی داشته باشید از این که آیا کاری که در حال انجام آن هستید بر یادگیری خودتان و دیگران تأثیر گذار است

ادراک (شامل روابط در محل کار) بهبود بخشد

یادگیری معلم را بهبود بخشید

زمینه های که **نباید** از اقدام پژوهی استفاده کرد

تحقیقات مقایسه ای

تحقیقات علی

تحقیقات رابطه ای

موضوع اقدام پژوهی

عنوان بهتر است **فشرده و کوتاه** باشد
و هدف تحقیق را نشان دهد.

زیباتر است که عنوان با کلماتی مانند: **چگونه توانستم...**
شروع شود و نشان دهنده ی جنبه عملی باشد تا نظری

بررسی رابطه.... ؛
مطالعه ی
یا
مقایسه ی ؛

آغاز عنوان با
واژه هایی مانند :

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

نمی تواند شروع گردد.

آمادگی های لازم پیش از انجام پژوهش

اخلاق در پژوهش

روابط انسانی و مراعات اخلاقی

- حفظ اسرار مربوط به اطلاعات
- حفظ اسرار مربوط به اشخاص
- حفظ اسرار مربوط به مکان ها

رازداری

حفظ حق همکاری نکردن با دیگران

آگاه سازی دیگران

صفحه ی عنوان

نام خانوادگی
پست سازمانی
کد پرسنلی
سمت فعلی
رشته و مدرک تحصیلی
دوره تحصیلی

۱- عنوان تحقیق

۲- مشخصات پژوهشگری یا گروه پژوهشگران

۳- محل یا منطقه ی پژوهش

۴- تاریخ ارائه گزارش

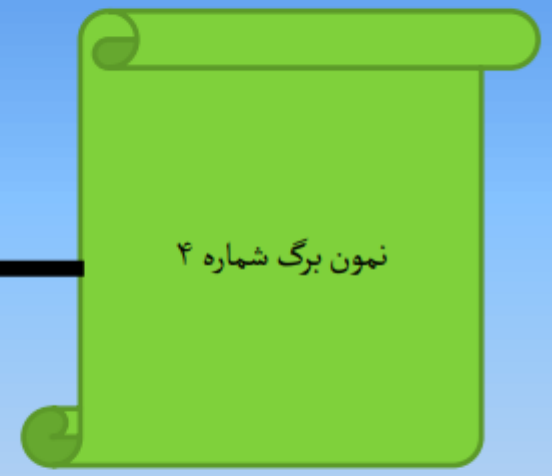
بسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
اداره کل آموزش و پرورش استان.....
اداره آموزش و پرورش منطقه / شهرستان.....

عنوان اقدام پژوهی:

نام و نام خانوادگی مولف اول مجری اصلی:

نام و نام خانوادگی سایر همکاران اقدام پژوهی:

پست سازمانی:
رشته تحصیلی:
آخرین مدرک تحصیلی:
دوره تحصیلی:
سمت فعلی:
شماره پرسنلی:
سال تحصیلی:

- ۱- افزایش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان یک کلاس (پایه...) در درس ... با استفاده از روش ...
- ۲- افزایش توان یادگیری دانش آموزان یک کلاس (پایه...) در درس... با استفاده از روش...
- ۳- افزایش توان یادگیری دانش آموزان یک کلاس (پایه...) در مبحث... با استفاده از روش...
- ۴- کاهش اضطراب دانش آموزان یک کلاس در هنگام امتحان...
- ۵- افزایش پیشرفت تحصیلی یک دانش آموز (پایه...) در درس...
- ۶- افزایش پیشرفت تحصیلی یک دانش آموز (پایه...) در مبحث... در درس...
- ۷- رفع مشکلات درسی یک دانش آموز (پایه...)
- ۸- رفع مشکلات درسی دانش آموزان یک کلاس (پایه...)

۹- رفع مشکلات یادگیری (عاطفی) یک دانش آموز (پایه...).....

۱۰- افزایش میزان یادگیری دانش آموزان یک کلاس (پایه...) در درس...

۱۱- افزایش رغبت دانش آموزان یک کلاس (پایه...) نسبت به...

۱۲- حل مشکل پرخاشگری (رفتاری) یک دانش آموز (پایه...) با استفاده از...

۱۳- کاهش گرایش دانش آموزان یک کلاس (پایه...) نسبت به ترک تحصیل

۱۴- افزایش ایمان و اعتقادات دینی دانش آموزان کلاس (پایه...) با استفاده از ...

۱۵- افزایش توان مقابله دانش آموزان یک کلاس (پایه...) با تهاجم فرهنگی...

۱۶- افزایش مشارکت اولیای دانش آموزان یک کلاس (پایه...) در همکاری درس با معلم

نام کارورزی	هدف	شیوه	فعالیت های دانشجوی معلم برای تدریس	بیامد	قالب ندوین کار
کارورزی ۱	مهارت یابی در تحلیل موقعیت آموزشی	مشاهده تاملی	مشاهده و تطبیق تدریس معلم راهنما با مباحث نظری، بررسی توانمندی های معلم راهنما در اجرای مهارت های معلمی جستجوی شاخص های اخلاقی حرفه ای	دانشجو معلم با تکیه بر دانش و تجارب زیسته خویش از طریق مشاهده تاملی و روایت کردن موقعیت ها و تعامل با استاد و معلم راهنما مسائل موقعیت آموزشی را شناسایی می کند	گزارش پژوهش روایی
کارورزی ۲	مهارت یابی در شناسایی و ارائه راه حل برای مسائل خاص آموزشی و تربیتی (خرده فعالیت های یاددهی یادگیری) و اجرای محدود برخی راه حل ها	پژوهش در عمل	طراحی، اجرا و ارزشیابی خرده فعالیت های یادگیری (تدریس نیمه مستقل) با تاکید بر فنون و مهارت های معلمی و پایبندی به شاخص های اخلاق حرفه ای	دانشجو معلم با تکیه بر دانش و تجارب زیسته خویش از طریق مشاهده تاملی و روایت کردن موقعیت ها و تعامل با استاد و معلم راهنما، برای مسائل محیط آموزشی، راه حل ارائه کرده و به طور محدود اجرا می کند	گزارش پژوهش روایی
کارورزی ۳	مهارت یابی در ارائه تدریس مبتنی بر ساخت گرای	کنش پژوهی	طراحی، اجرا و ارزشیابی 4 تا 6 تدریس مستقل و تکمیل چرخه خود ارزیابی حرفه ای	دانشجو معلم با تکیه بر دانش و تجارب زیسته خویش از طریق مشاهده تاملی و روایت کردن موقعیت ها، توجه به شاخص های اخلاق حرفه ای و تعامل با استاد و معلم راهنما تدریس آزمایشی و مستقل را طراحی، اجرا و ارزشیابی می کند.	گزارش پژوهش روایی
کارورزی ۴	مهارت یابی در طراحی واحد یادگیری و تدریس مشارکتی	درس پژوهی	طراحی تدریس مشارکتی و اجرای تدریس مستقل و مدیریت کلاس در 45 تا 90 دقیقه و ارزیابی مشارکتی	دانشجو معلم با تکیه بر دانش و تجارب زیسته خویش از طریق مشاهده تاملی و روایت کردن موقعیت ها، تعامل با استاد و معلم راهنما و تاکید بر اخلاق حرفه ای، تدریس خود و هم گروهی ها را طراحی، اجرا و نقد می کند	گزارش پژوهش روایی

تشکر و قدردانی

در این زمینه استفاده از تعاریف بی‌اساس و القاب و عنوان‌های غیر واقعی جایز نیست ، ولی شایسته است از همکاران یا کسانی که در پژوهش ، ما را یاری داده‌اند ، قدردانی گردد.

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

چکیده

با مطالعه این قسمت از تحقیق تصمیم بگیرید که آیا علاقه‌مند به مطالعه‌ی متن کامل گزارش است یا خیر ، **چکیده قبل از مقدمه قرار می‌گیرد.**

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

شیوه ی نگارش چکیده

پیشنهاد می شود چکیده در **ده سطر** و تقریباً با **۲۵۰ کلمه** نوشته شود.

در چکیده بهتر است دغدغه و مسئله اساسی پژوهش ، جامعه ، نمونه ، روش ، پرسش ها و نتایج پژوهش ، همراه با اهمیت کلی کار ارائه شوند.

معمولاً چکیده با فونت ریزتر از متن مقاله ذکر شده و در پایان ، کلید واژه ها (**۳ تا ۵** واژه ی اصلی پژوهش) نوشته می شوند.

چکیده ، پس از اتمام گزارش پژوهش نوشته می شود و عمدتاً بر نتایج حاصل از اقدامات پژوهش گر تأکید

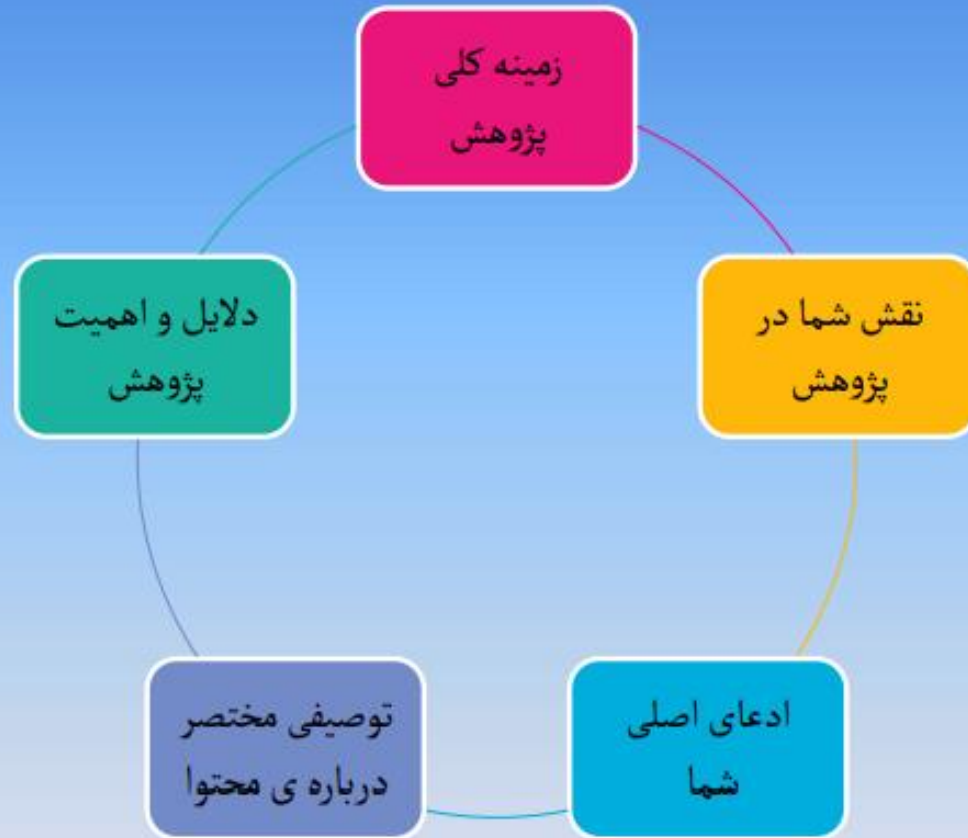
دارد.
سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

نمونه فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان	فهرست مطالب
الف	تشکر و قدردانی	
ب	چکیده	
۱	مقدمه	
۲	توصیف وضعیت موجود (تشخیص مسئله)	
۵	گردآوری اطلاعات (شواهد ۱- تشخیص)	
۷	تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌ها (اطلاعات)	
۸	بررسی راه حل‌های موجود و انتخاب راه جدید (موفق)	
۱۰	اجرای طرح جدید و نظارت بر آن	
۱۴	گردآوری اطلاعات (شواهد ۲- ارزیابی)	
۱۶	ارزیابی تأثیر اقدام جدید و تعیین اعتبار آن	
۱۸	نتیجه‌گیری نهایی و ارائه‌ی پیشنهادها	
۲۰	منابع و مآخذ	
۲۱	پیوست‌ها	

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

چه مطالبی در مقدمه بایستی نوشته شود؟

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

شیوه ی نگارش مقدمه

مطالب کلی

به سمت مطالب جزئی تر

عنوان کنش پژوهی «افزایش اعتماد به نفس دانش آموزان یک کلاس برای ادامه تحصیل»

اهداف اصلی: افزایش اعتماد به نفس دانش آموزان کلاس و رفع اضطراب عدم اشتغال پس از فارغ التحصیلی.

(دو) اهداف جزئی: موفقیت در امتحانات و نشاط و سرزندگی برای ادامه تحصیل.

هدف من از این تلاش و تحقیق آن بود که حس اعتماد به نفس دانش آموزان این کلاس را افزایش دهم تا با نشاط و سرزندگی ادامه تحصیل بدهند. با چنین تلاش هایی، نسل جدید، با اتکا به توانمندی های خود، در مقابل بیگانگان و استعمارگران، از حس استقلال طلبی بالایی برخوردار خواهد بود و با اتکا به خود، در نجات و سعادت‌مندی جامعه ی اسلامی ما نقش مهمی ایفا خواهد کرد.

مراحل اجرایی اقدام پژوهی

اجرای اقدام پژوهی به طور کلی در سه مرحله انجام می گیرد که عبارتند از :

تشخیص و تبیین مساله ، ایجاد تغییر و نتیجه گیری .

در مرحله ی اول، محقق با مساله ای روبه رو می شود ، ابعاد مختلف آن را بررسی می کند و از وجود آن به

یقین می رسد.

در مرحله ی دوم، به دنبال راه حل مساله جستجو می کند، راه حل ها را شناسایی و اجرا می نماید تا به تغییر

مورد دلخواه خود برسد.

در مرحله ی سوم نتیجه ی فعالیت خود را ملاحظه و مورد دقت قرار می دهد .

عنوان

۱- تشکر و قدر دانی

۲- مقدمه (توضیح کلی در مورد مساله، چگونگی تشخیص مساله، انگیزه محقق از تحقیق، اهداف محقق از انجام تحقیق)

تشخیص

۳- بیان مساله (شامل توصیف وضع موجود و اهمیت و ضرورت تحقیق)

۴- شواهد ۱ (شامل مدارک، دلایل، اسناد، ارقام و اعدادی که وضع موجود را به طور عینی و ملموس تبیین کنند).

۵- گرد آوری اطلاعات (برای ارائه راه حل یا راه حل ها)

۶- انتخاب راه حل یا راه حل ها

۷- اعتبار بخشی راه حل یا راه حل ها

۸- اجرای راه حل یا راه حل ها

ایجاد تغییر

۹- نتیجه گیری (شامل توصیف وضع مطلوب)

۱۰- شواهد ۲ (شامل مدارک، دلایل، اسناد، ارقام و اعدادی که وضع موجود را به طور عینی و ملموس تبیین کنند).

نتیجه

۱۲- پیشنهاد ها

۱۳- پیوست ها

۱۴- منابع و مآخذ

این سه مرحله را می توان به چند مرحله خرد نیز تقسیم کرد:

تشخیص و تبیین مساله:

الف- برخورد با مساله

ب- شرح و توضیح مساله و توصیف وضع موجود

پ- شواهد ۱(ارائه دلایل، مدارک، اسناد، اعداد و ارقامی که وضع موجود را به طور عینی و ملموس

تبیین نماید).

۲. ایجاد تغییر:

الف- گردآوری اطلاعات(جهت ارائه راه حل)

ب- تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات جمع آوری شده.

پ- انتخاب راه حل یا راه حل ها

ت- اعتبار بخشی راه حل یا راه حل ها

ث- اجرای راه حل یا راه حل ها

۳. نتیجه گیری:

الف- شرح و توضیح تغییر ایجاد شده و توصیف وضع مطلوب

ب- شواهد ۲(ارائه دلایل، مدارک، اسناد، اعداد و ارقامی که

وضع مطلوب را به طور عینی و ملموس تبیین نماید).

توصیف وضع موجود

تبیین و توصیف و شرح کامل وضع موجود که از نظر محقق وضع نامطلوب است

در این قسمت همه ی ابعاد، زاویا، کمبودها، ضعف ها، کاستی ها، نقص ها، به ویژه

مواردیکه بناست تغییر یابد، مورد بررسی و بحث قرار داده می شود.

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

توصیف وضع موجود:

« دانش آموزان در نوشتن مطالب، از نظر روحی و جسمی خسته می شدند و گاهی ابراز بی علاقه می کردند. چون این

درس دارای اصطلاحات علمی و کلمات مشکل می باشد و از طرف دیگر به دلیل کم سواد و شاید بتوان گفت بی سواد ،

برخی از دانش آموزان در نوشتن املاي درست کلمات و یا حتی نوشتن کلمات معمولی مشکل داشتند. در کلاس زیست

شناسی ، تمام نیروی دانش آموزان صرف نوشتن می شد و زمانی برای فکر کردن باقی نمی ماند. حتی وقتی برای پرسش

کلاسی نداشتیم . به مرور زمان ، این طرز تلقی بین آنا رواج پیدا کرده بود که دیگر کتاب ارزش ندارد. حتی بعضی از

دانش آموزان کتاب نمی آورند علت را که می پرسیدم می گفتند جزوه بهتر است در حالی که شکل ها و فرمول ها و پرسش

ها و خود آزمایی ها از روی کتاب تدریس و پاسخ داده می شد. وقتی یک اصطلاح علمی به کار برده می شد می گفتند که

معادل فارسی آن را بگویم تا بتوانند بنویسند...»

شواهد را
اطلاعاتی هستند که باید
دارای ویژگیهای زیر باشند:

۱- مدارک مستند و عینی یا بر مبنای اعداد و ارقام قابل مقایسه باشد

۲- مبتنی بر قضاوت محقق نباشد بلکه به گونه ای باشد که دیگران هم بتوانند

به راحتی در مورد آنها قضاوت کنند.

۳- برای اثبات وضع موجود کافی باشد.

۴- فقط مساله را باید به اثبات برسانند نه جوانب آن را.

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

گردآوری اطلاعات

گردآوری اطلاعات مرحله ای از اقدام پژوهی است که محقق به منظور یافتن یک یا چند راه حل ، برای بهبود وضع موجود و تبدیل آن به وضع مطلوب تلاش می کند.

به محض مواجه شدن محقق یا گروه محققان با مساله ، ممکن است راه حل یا راه حل هایی به فکر آنها برسد. اما کسانی که اندیشه عملی دارند به راحتی به راه حل خود تکیه نمی کنند بلکه برای راه حل های بهتر هم جست و جو می کنند.

محقق در گردآوری اطلاعات باید به نکات زیر توجه کند:

- ۱- گردآوری اطلاعات به منظور دست یابی به راه حل یا راه حل‌های مناسب انجام می‌پذیرد.
- ۲- قبل از هرچیز، علل و عواملی که موجب مساله شده است باید شناسایی شود.
- ۳- برای گردآوری اطلاعات از چهار روش مصاحبه، مشاهده، پرسشنامه و اسناد و مدارک می‌توان استفاده کرد.
- ۴- منابع گردآوری اطلاعات عبارتند از:
 - خود فرد یا افراد مورد مطالعه
 - نزدیکان فرد یا افراد مورد مطالعه
 - افراد متخصص در موضوع مورد نظر
 - کتابها، نشریات، مجلات، روزنامه ها
 - طرح های پژوهشی
 - اموری که با مساله در ارتباطند
 - رایانه
 - ...
- ۵- محقق لازم است در هنگام گردآوری اطلاعات، تمامی فعالیتهای خود را با زمان بندی یادداشت کند. ویژگیهای دقیق منابع را ثبت کند و هیچ عمل یا نکته ای را که با مساله ارتباط دارد، کوچک تلقی نکند.
- ۶- کارهایی را که دیگران در پیرامون یا مرتبط با این کار انجام داده اند حتماً باید محقق مطالعه کند.
- ۷- اطلاعات بدست آمده را طبقه بندی کند تا در مورد لزوم، رجوع به هر کدام از آنها آسان باشد و جمع بندی نهایی آنها هم با سهولت انجام پذیرد.

روش گردآوری اطلاعات:

الف) مشاهده

مشاهده عملی است که در آن محقق برای کشف علل بعضی از امور از قوه ی دید خود استفاده می کند . در مشاهده ، حواس پنجگانه با هم و به کمک هم عمل می کنند . ایگونه مشاهده باید هدفمند و با برنامه ویژه انجام پذیرد .

ب) مصاحبه

مصاحبه عملی است که در آن محقق ، برای کشف علل بعضی امور ، از گفت و گو استفاده می کند. این گفت و گو ، باید با تدبیر و فکر و تعمق و دقت خاصی از ابتدا طراحی شود تا بتواند با کمترین زمان و با کمترین جملات ، بازدهی لازم و کافی داشته باشد.

مصاحبه ی علمی شرایط و ویژگیهایی دارد که در صورت لزوم ، افراد علاقمند می توانند شرح تفصیلی آن را در کتاب های روش تحقیق مطالعه کنند.

ب) پرسشنامه

ت) اسناد و مدارک

مدارک و اسنادی از قبیل عکس،نوارهای صوتی و تصویری، دیسکت ها و سی دی های رایانه ای ، کتاب ها، نقاشی ها، نمودارها، یادداشت ها ، اماکن ، ابزار و وسایل مختلف و ... همه و همه می توانند منبع جمع آوری اطلاعات باشند. به ویژه کتاب ها و طرح های تحقیقاتی ، منابع غنی و ارزشمندی هستند که محقق با مطالعه ی آنها می تواند به پاسخ بسیاری از سوالات دست یابد.

پرسشنامه سوال یا سوالات کتبی است که محقق، برای یافتن راه حل مساله از آن استفاده می کند.

پرسشنامه انواع مختلف دارد که از همه معروفتر، تقسیم آن به **باز پاسخ** و **بسته پاسخ** است.

در پرسشنامه باز پاسخ، سوال نوشته شده و محل پاسخ آن باز و خالی است و پاسخ گو مجاز است هر مقدار یا هرگونه پاسخ دهد. اما در بسته پاسخ، پاسخ ها داده شده و پاسخ گو از بین چند مورد پاسخ داده شد. یکی یا چند تا را علامت می زند.

در تهیه پرسشنامه به نکات زیر باید توجه کرد:

۱- تهیه پرسشنامه، نیاز به مهارت خاصی دارد، احتمال زیاد است که پاسخ دهنده، بنا به دلایل خاصی پاسخ صحیح را ندهد. محقق باید این دلایل را از قبل پیش بینی کرده و در تهیه ی پرسشنامه آنها را در نظر داشته باشد.

۲- در پرسش هایی که جنبه ی قضاوتی دارند، **حالات روحی و روانی و حتی فکری افراد** در قضاوت می تواند تاثیر بگذارد. در چنین شرایطی، انتظار قضاوت درست از پاسخ گو، گاهی منطقی نیست.

۳- از آنجاکه همیشه در پاسخ گویی، **احتمال اعمال نظر وجود دارد**، اگر از راهی غیر از پرسشنامه می توان اطلاعات به دست آورد بهتر است به جای پرسشنامه به آن مبادرت کرد.

۴- اگر پرسش ها **سخت و نیازمند فکر کردن** باشند و یا پرسشنامه طولانی باشد، پاسخ ها، به ویژه پاسخ سوالات بعد از شماره ۲۰، از اعتبار چندانی برخوردار نخواهد بود. چون پاسخگو به دلیل خستگی بابتی حوصلگی ممکن است بدون فکر و با سرعت آنها را پرکند.

۵- در پرسشنامه، تمام سعی خود را بکنید که **کمترین مزاحمت**، برای پاسخ گو فراهم شود.

۶- در بالای پرسشنامه، ضمن سلام و ارتباط با پاسخ گو و تشکر از او، بطور خیلی خلاصه (حداکثر در ۵ خط)، **هدف و منظور از پرسشنامه** نوشته شود.

۷- پرسشنامه باید **تمیز و خوانا** باشد.

۸- تهیه و اجرای پرسشنامه شرایطی دارد که در کتاب های روش تحقیق به آنها اشاره شده است. محققان اقدام پژوهی، در صورت تمایل به چنین کاری، لازم است با آن آشنایی کامل پیدا کنند.

اجرای راه حل های جدید

راه حل هایی که به نظرتان امکان اجرایی شدن

دارد را انتخاب و اجرا کنید

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

جمع آوری شواهد ۲

در این مرحله تغییرات **مطلوب و مورد ادعا** باید نوشته شود.

این اطلاعات می تواند:

کتبی

اظهارات دانش آموزان

نظر همکاران، والدین، نوشته ها، نقاشی ها، مشاهده فیلم قبل و پس از اجرا و ...

باشد

سید علی اکبر مرتضوی

دکتر روانشناسی

مرکز شهید بهشتی

در این مرحله داده های جمع آوری شده مورد تفسیر و تحلیل قرار می گیرد.

از خود می پرسیم:

این داده ها چه تغییراتی را نشان می دهد؟

کدام شواهد پیشرفتی هستند؟

پیشرفت ها در چه موارد و زمینه هایی بوده؟ **(با ذکر دلیل)**

در باره این تغییرات و رخدادها به چه نتایجی می رسیم؟ **(با ذکر شواهد)**

ارز نیشابی تاثیر اقدام و تعیین اعتبار

**نتیجه گیری و ارائه
پیشنهادات**

این عمل چه نتایجی را در بر داشته؟

چرا آن را مفید ارزیابی می کنیم؟

چه کسانی از آن بهره برده اند یا می توانند بهره ببرند؟

اشکالات کار چه بود؟ تا چه اندازه از عهده آن بر آمدم؟

دیگران در آینده چه کارهایی باید انجام

دهند؟ (پیشنهادات)

منابع و مأخذ

نام کتابها، نشریات، مقاله ها، مجلات و...

APA بر اساس الگوی

سید علی اکبر مرتضوی
دکتر روانشناسی
مرکز شهید بهشتی

پیوست ها

عکس ها

جدول ها

نامه ها

دست نوشته ها

اسناد و دیگر مدارک